

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 518. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139952908496/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

VI

- 8 (291): *Lod mig, søde Jesu, møde* —
29 (312): *Overskide fuld af nåde* —

Forrige gruppe havde 4 trokiske liniepar a 8 og 7 stavelser, denne gruppe har 6, og endelig har Klenodiet nr. 138: »Jeg er rodt til at bedes 3 sådanne liniepar. Melodifølelse mellem disse såmændlige metre bliver da muligt ved gentagelse af tekst- eller melodilele (bemærk da capo-delen i Sv. 29). Sperontes har 9 og Foss 2 melodier, hvoraf dog intet tør slutes. O. M. Sandvick henviser i »Vorak korallhistorie« (Oslo 1900, s. 160) nr. 29 til Ponts »O du store sejerherre« (Freylingh. 1704). De to danske folkelodier (Sand I, 107; III, 51) viser ingen ombygning, kun at den sidste attar er i »Climens meruetald. Den norske (EL I, 1, 4 og No. korallhist. s. 160) kan måske være en ombygning af Joh. Crigers »Herre, jeg har handlet ilde«, som Brorson (trods den gale sidste udgang) selv havde angivet til Klenodiet nr. 138. — F. 5750 (16 mel.). Z. 8347 (fra G3. Meiningen 1693).

VII

- 9 (292): *Ser dog de blodige strømme, som rinder* —
52 (335): *Aldrig jeg mere på verden vil tænke* —

Kun en egentlig strofeparallel noteret, nemlig Sperontes' »Meide mich, liebe mich, törichte Liebes« (3. Fortsetzung nr. 18). Iøvrigt foreligger her igen et nogenlunde såmændeligt metrum: 6 daktyliske verspar a 11 og 10 stavelser, der jo kan tænkes sunget til kortere melodier med dele gentaget (evt. også til længere med tekstdele gentaget). Klenodiet selv bringer ganske vist ingen af disse kortere strofer (med 2, 3 eller 4 verspar), og folkelodierne til Sv. 32 (Sand I, 6 ab; MM. 1136; EL II, 1, s. 16) synes ikke at røbe ældre forlæg. Tre melodier a 4 verspar er dog med rette anført af Harald Vilstrup som sandtyllige: En anonym tysk til J. L. C. Allendorfs »Jesu Jehovah! ich such und verlange« fra o. 1733 (digtet oversattes af F. J. Hygom til Pont: »Jesus, din søde forening at ansee, og melodien kom hos Breitendich); en anonym (dansk?) melodi hos Pont, til samme tekst; samt J. B. Königs »Soll' mich die Liebe des Irdischen behören« fra 1738, der har været kendt til Hygoms salme siden Schierings korallbog 1783.

IX

- 12 (285): *Hvorledes går det her?*

Rosenknopstrofen (jeg kalder den således efter Stubs »Du dejlig rosenknop«) har været et af rokokkens yndlingsmetre. Inden for den verdslige sang benyttes strofen 7 gange af Stub, 5 gange af Sperontes og 15 gange hos Graae (heraf 4 Stubske samt forlængningen af »Ich bin nun, wie ich bin«). Til det markante metrum kendes tre melodier herhjemme, en af S. S. Weise i hans »Syngende symfoni« (1753) til »Jeg en hyrdinde er; en i Thiels »Den borgerlige hovenmesterinde« (1759; variant hos Ny. Ras. I, 28; restaureret af F. Videru til GDV. II, 10) til »En ærlig ven er rar«; og en, omtalt af Fr. Bartold (i hans udgave af Stubs digte 1852, s. LXXV, noten) under betegnelsen »Jeg lever tynd caffè«. I sin afhandlung »Til Ambr. Stubs« (Analyser og problemer I, 1963, s. 282) foreslår Brix, at denne sidste melodi skulle være Sperontes' »Murky« til »Ich bin nun, wie ich bin« (I, 53), og at Brorson skulle have overtaget den til sin påsketerzet fra en af Stubs verdslige viser.

Med Brix's antagelse strider et forhold, som ikke tidligere har været fremdraget: Til dette ene Svanesangsdigt har Brorson egenhændigt angivet melodi i manuskriptet til påskeprædikenen (Jf. s. 510): »Nur frisch zum Himmel zu.« Grev Helmer Ernst zu Stolberg-Wernigerodes salme i samme metrum: »Fort, fort,